

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

6 juni 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het bestraffen van sluikstorten

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de resultaten van de dioxinemetingen najaar 2001

Vraag om uitleg van de heer André Denys tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de hoge meetwaarden van dioxine in de gemeente Kruishoutem

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de consumptie van rivierpaling

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 6 juni 2002

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.03 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het bestraffen van sluikstorten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Matthijs tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het bestraffen van sluikstorten.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dit is waarschijnlijk een veeleer technische vraag. De gemeentebesturen hebben nu de mogelijkheid om administratieve boetes uit te schrijven. Dat is mooi in theorie, maar in de praktijk moeilijk te realiseren.

Ik lees dat de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die kleine overtredingen op de openbare nethed kunnen bestraffen met gemeentelijke administratieve boetes. Dit kan in Brussel omdat een administratieve sanctie als mogelijke straf staat ingeschreven in de ordonnantie van 7 maart 1991 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de preventie en het beheer van afvalstoffen. Die mogelijkheid is niet ingeschreven in het Vlaams afvalstoffendecreet. Daarom zou de wet van 13 mei 1999 inzake die gemeentelijke administratieve sancties moeilijk van toepassing zijn of zelfs niet van toepassing zijn in Vlaanderen.

Mevrouw de minister, wordt er een decretale regeling uitgevaardigd waarin de mogelijkheid wordt geboden om overtredingen op artikel 12 van het Vlaams afvalstoffendecreet – zoals bijvoorbeeld het achterlaten van zwerfvuil op het openbaar domein – te bestraffen met gemeentelijke administra-

tieve boetes ? Indien dit zo is, zal dat dan gebeuren via een aanpassing van een bestaand decreet of door een nieuw decreet ? Indien u opteert voor de aanpassing van een bestaand decreet, is dat dan het afvalstoffendecreet ? Of anders, welk decreet komt dan in aanmerking ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer Matthijs, u hebt zelf de problematiek juist aangegeven. Het achterlaten van zwerfvuil is een overtreding op het Vlaams afvalstoffendecreet. De strafbepalingen van dit decreet staan het opleggen van een administratieve sanctie echter niet toe. Het is natuurlijk belangrijk dat dit toch zou kunnen gebeuren.

Om de Vlaamse gemeenten in de toekomst toch in staat te stellen de zwerfvuilproblematiek ook op het vlak van de handhaving effectief aan te pakken, wordt er op dit ogenblik gewerkt aan de toevoeging van een aparte titel inzake handhaving aan het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. Tegelijkertijd zal ook worden voorgesteld om het Vlaams afvalstoffendecreet te wijzigen, zodat de overtredingen op artikel 12 ook met gemeentelijke administratieve sancties kunnen worden bestraft. We maken dus de link tussen deze twee decreten. We zijn daar nu volop mee bezig.

Het is de bedoeling om deze decreetswijziging voor een eerste principiële goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse regering in het najaar van 2002. Nadien zullen de Vlaamse gemeenten het achterlaten van zwerfvuil dus ook kunnen bestraffen met gemeentelijke administratieve sancties. Dan zitten we ongeveer op dezelfde lijn met wat in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest mogelijk is. Op die manier kan aan die problematiek effectief een oplossing worden gegeven.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Die decreetswijziging wordt uiteraard aan het parlement voorgelegd ?

Minister Vera Dua : Dat zal uiteraard zo zijn. U kent natuurlijk wel de procedure die moet worden gevolgd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de resultaten van de dioxinemetingen najaar 2001

Vraag om uitleg van de heer André Denys tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de hoge meetwaarden van dioxine in de gemeente Kruishoutem

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Matthijs tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de resultaten van de dioxinemetingen najaar 2001 en van de heer Denys tot minister Dua, over de hoge meetwaarden van dioxine in de gemeente Kruishoutem.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mevrouw de minister, op 22 mei jongstleden hebt u via een persmededeling en een interview op de radio meegedeeld dat er een significante daling van de depositie van dioxinen in Vlaanderen waar te nemen valt. Dat concludeert u uit recente cijfers van de Vlaamse Milieu-maatschappij. Eind vorig jaar werd 35 percent van de meetpunten gekenmerkt door een verhoogde dioxinedepositie. In het jaar 2000 was dit nog 68 percent. Het aantal zwarte punten is dus ernstig gedaald. Dat is goed nieuws.

Probleemgebieden zoals de Gentse kanaalzone en de regio Menen zouden grotendeels gesaneerd zijn, want de metingen gaan in de goede richting. Er zijn alleen nog problemen bij de site van Umicore. Dit goede resultaat is volgens u het gevolg van een streng vergunningenbeleid.

Een negatieve noot is een nieuw zwart punt in Kruishoutem. Iedereen fronste daarover de wenkbrauwen. De burgemeester, het gemeentebestuur en de afdeling Milieu-inspectie hebben dit feit zes maanden na de meting vernomen via de pers.

Kruishoutem, een landelijke gemeente, is plots een vervuilde site in Vlaanderen. Dit roept alleszins vragen op, gelet op het feit dat de voorjaarsmeting van 2001 slechts beneden de minimale waarde noteerde, namelijk 5,1 picogram TEQ per vierkante meter. Van een niet-verhoogde depositie, namelijk onder de 6 picogram TEQ, komt men naar een verhoogde waarde door overschrijding van de bovengrens, namelijk tot 26 picogram TEQ per vierkante meter.

De meetresultaten zijn een maand na de staalname bekend. Het gemeentebestuur en de Milieu-inspectie zijn volgens mijn gegevens maandenlang in het ongewisse gelaten van deze verhoogde dioxinedepositie. Dit is volgens mij schuldig verzuim. Voor het opsporen van de bron in Kruishoutem zijn voor de Milieu-inspectie maanden verloren gaan. Door die persmededeling zijn de mensen terecht ongerust gemaakt. Als een blijvende depositiebron zou worden gevonden, hebben de mensen misschien zes maanden een risico gelopen dat had kunnen worden vermeden. Na de mededeling werden de burgemeester en het gemeentebestuur bestookt met vragen van ongeruste burgers. Uit de persmededeling bleek ook dat de opsporing van de bron nog moet beginnen.

Mevrouw de minister, waarom werden de bevolking, het gemeentebestuur, de burgemeester en de Milieu-inspectie niet verwittigd ? Hoe staat het met de metingen van het voorjaar 2002 ?

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, de heer Matthijs heeft de kern van de vraag aangehaald. Ik ga dit niet herhalen. Ik wil eraan toevoegen dat we ons verheugen dat er een merkwaardige vooruitgang is geboekt in de algemene dioxinemetingen.

Het meetpunt in Kruishoutem ligt geografisch dichterbij mijn gemeente Zulte en het bekommert ons dus ook. Ik heb navraag gedaan bij de lokale milieudiensten van Zulte en Kruishoutem die niet op de hoogte waren. Daarom sluit ik me volledig aan bij de vragen die de heer Matthijs heeft gesteld.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, de uitvoering van de metingen van dioxinedepositie gebeurt door een extern laboratorium in opdracht van de Vlaamse Milieu-maatschappij. Elk jaar wordt een lastenboek uitgeschreven en wordt de

Dua

opdracht gegund aan de voordeligste inschrijver. Dit gebeurt overeenkomstig de wetgeving op de overheidsopdrachten. Volgens de offerte moest het laboratorium het eindrapport van de dioxinedepositiemetingen indienen op 22 april 2002, wat ook gebeurde. Nadien werd dit ontwerprapport nagelezen door het betrokken VMM-personeel en werden de resultaten samengevat in een persnota en via de hiërarchische weg aan mij overgemaakt. De persnota werd op 22 mei 2002 verspreid. Het eindrapport is momenteel in druk.

De termijn tussen de ontvangst van het ontwerprapport en het vrijgeven van de resultaten, ongeveer een maand, lijkt mij niet abnormaal, gelet op het te leveren werk. De meetgegevens werden op 3 mei 2002 overgemaakt aan de afdeling Milieu-inspectie van Aminal. Tussen de VMM en de Milieu-inspectie bestaat op het vlak van de aanpak van de dioxineproblematiek trouwens een goede samenwerking, en gebeurt onder meer de bepaling van meetpunten in onderling overleg. Er wordt dus een opdracht uitbesteed, en dan komen de gebundelde eindgegevens bij de VMM. De zaak blijft dus niet gedurende maanden liggen. De meetgegevens zijn ons niet bekend telkens na een staalname, enkel het eindrapport wordt overgemaakt.

De VMM heeft er altijd voor geopteerd de meetresultaten per persnota te verspreiden om ervoor te zorgen dat iedereen tegelijkertijd deze resultaten krijgt. Tegelijk met het verspreiden van de persnota worden ook de gemeentebesturen verwittigd, indien in hun gemeente een verhoogde dioxinedepositie wordt gemeten. Ook het gemeentebestuur van Kruishoutem werd zoals alle andere betrokkenen op hetzelfde moment op de hoogte gebracht van de onderzoeksresultaten.

Dioxinen worden niet rechtstreeks via inademing opgenomen, maar wel na opstapeling in de voedselketen. Tevens is vooral de langdurige blootstelling van belang. Het voorkomen van verhoogde dioxinedepositiemetingen vereist dus geen onmiddellijke maatregelen en doet ook geen direct gevaar rijzen voor de volksgezondheid. Een eenmalig verhoogde dioxinedepositie zoals in Kruishoutem vereist dan ook geen snelle aanpak, maar kan wel wijzen op de nabijheid van een permanente bron die verantwoordelijk is voor de dioxine-uitstoot. Deze verhoogde waarde kan echter eveneens het gevolg zijn van een eenmalige gebeurtenis zoals een brand, sluikstorten van afval of dergelijke. We stellen dit de jongste tijd steeds meer vast. Daarom moet de situatie verder onderzocht en opgevolgd

worden om het vrijkomen van dioxinen in ons milieu verder tegen te gaan.

We moeten misschien samen met de VMM onderzoeken of er geen afspraak kan worden gemaakt met het meetbureau, dat wanneer er verontrustende gegevens zijn, die iets vlugger worden doorgegeven aan de VMM en dan aan de Milieu-inspectie. Nu wordt aan een extern bureau opdracht gegeven om te meten en de eindresultaten op te leveren aan de administratie.

Het nieuwe dioxinemeetprogramma voor 2002 werd gegund op 29 maart 2002. Het tussentijds rapport met de resultaten van de eerste meetcampagne moet worden overgemaakt tegen 13 september 2002. Het eindrapport, met de resultaten van de eerste en de tweede meetcampagne, moet worden overgemaakt tegen 14 april 2003. Het ontwerp van eindrapport, met de meetresultaten van de bemonsteringen over een volledig jaar, moet worden overgemaakt tegen 19 mei 2003.

In het nieuwe lastenboek voor de dioxinedepositiemetingen van 2003 zal bij de evaluatie van de offerten meer gewicht worden toegekend aan de leveringstermijnen van de meetresultaten. We willen wel bestuderen of we ook in een tussentijdse rapportage kunnen voorzien, zodat sneller kan worden bekeken wat de Milieu-inspectie kan doen.

In Kruishoutem werden voor het eerst dioxinedepositiemetingen uitgevoerd in het voorjaar van 2001. De keuze van de meetplaats gebeurde op aangeven van de afdeling Milieu-inspectie. Er werd vooral rekening gehouden met het feit dat er een mogelijke impact was van een nabijgelegen metaalverwerkend bedrijf. De eerste depositiemeting gaf geen verhoogd resultaat. De dioxine-emissiemetingen in 2001 op twee smeltovens van het metaalverwerkend bedrijf lagen beneden de 0,1 nanogram. Dat bedrijf functioneert dus binnen de normen. Momenteel is niet duidelijk wat de oorzaak is van de verhoogde dioxinedepositie meetwaarden in het najaar van 2001.

De afdeling Milieu-inspectie zal verder onderzoek instellen naar mogelijke bronnen. De eerstkomende weken zullen ze zich concentreren op en rond het industrieterrein van de gemeente Kruishoutem en op bedrijven in de aanpalende gemeente Zulte die zijn gelegen in de omgeving van het meetpunt. Bij installaties die potentiële bronnen van dioxine-emissie zijn, zal zeer intensief nagegaan worden of de milieuregelgeving wordt nageleefd. Indien de afdeling Milieu-inspectie in de omgeving van het meetpunt activiteiten zou ontdekken met een po-

Dua

tentiële dioxine-uitstoot, zullen de nodige maatregelen worden getroffen. Die zullen afhangen van de aard van de bron en de aard van de emissie.

Ter informatie nog dit. Vorig jaar waren er plots zeer verontrustende gegevens in Gent die niet verklaarbaar waren. Achteraf bleek dat er een heel klein bedrijf afvalbanden verbrandde en daardoor een puntbron vormde. Dat werd opgespoord en er is aan geredieerd. We moeten regelmatig meten op de meest onverwachte plekken, waarbij we plots zeer hoge waarden kunnen vinden. Dan moeten we zoeken naar de oorsprong. De grote installaties worden zeer goed gecontroleerd. Kleine bedrijven, die zich soms niet meer storen aan de milieuregelgeving, moeten worden opgespoord via dergelijke meetcampagnes.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mevrouw de minister, ik wil het belang benadrukken van een snelle informatie van het studie bureau dat de analyses uitvoert aan de VMM, aan de Milieu-inspectie en aan de gemeenten. Wat u zegt over de toxiciteit van de dioxinen klopt, maar de mensen zijn zeer vlug ongerust en we moeten dit in de toekomst vermijden.

U zegt dat de Milieu-inspectie op 22 april werd ingelicht. Naar ik heb vernomen heeft de Milieu-inspectie dit ook vernomen via de radio en is dan de bal aan het rollen gegaan. Ik zou willen dat dit wordt nagegaan en in de toekomst wordt vermeden.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mevrouw de minister, ik vind het een goede suggestie om niet te wachten tot het eindrapport om verontrustende gegevens te krijgen.

Bij ons doet het gerucht de ronde dat de vervuiling afkomstig is van het metaalverwerkend bedrijf. Volgens u is er een controle gebeurd in het voorjaar van 2001. Is er ook in het najaar van 2001 een controle gebeurd ? De piek doet zich immers voor in het najaar van 2001.

Minister Vera Dua : Er waren dioxine-emissiemetingen in 2001. Ik vermoed dat die op regelmatige wijze zijn gebeurd. Op twee smeltovens van het bedrijf lagen de metingen beneden de 0,1 nanogram. De Milieu-inspectie drukt zich voorzichtig uit. Er werden metingen gedaan en op basis daarvan zijn

er geen rechtstreekse aanwijzingen dat de vervuiling van dat bedrijf komt. Maar indien er een mankement zou zijn geweest in de periode die niet valt onder de routinemetingen, kan dat bedrijf nog altijd verantwoordelijk zijn voor de vervuiling. Maar aanwijzingen zijn er op dit ogenblik niet.

De heer André Denys : Wanneer werd de overschrijding in de omgeving precies gemeten ?

Minister Vera Dua : In het najaar.

De heer André Denys : In het voorjaar werd geen overschrijding vastgesteld, in het najaar wel ?

Minister Vera Dua : Ik zal een gedetailleerd rapport laten opmaken van welke metingen er op het bedrijf zelf zijn gebeurd en welke metingen in de omgeving. Zo kunnen we nagaan of er een relatie is. Deze relatie kunnen we nu nog niet leggen.

De heer André Denys : Het verwondert mij dat het rapport al enkele weken is uitgebracht en men nu nog niet juist weet waar de bron ligt. We zitten nog altijd in dezelfde onzekerheid, terwijl iedereen al een beschuldigende vinger uitsteekt naar een bedrijf. Dat levert spanningsvelden op waarbij het bedrijf al vlug als vervuiler wordt beschuldigd. Het is belangrijk dat we vlug weten waar we aan toe zijn in het belang van de volksgezondheid, maar ook van het sociaal klimaat.

Minister Vera Dua : Toen de gegevens bekendgemaakt werden, was iedereen er al bijna van overtuigd dat bij dat bedrijf iets zou worden gevonden, maar blijktbaar is dat niet het geval. Daarom zal men nu zoeken bij andere bedrijven in de omgeving.

De heer André Denys : Is het mogelijk dat rapport te krijgen ? Duidelijke informatie is belangrijk om alle verdachtmakingen uit te sluiten. Is het mogelijk om naast het gemeentebestuur van Kruishoutem ook dat van Zulte op de hoogte te brengen van de metingen ? De twee gemeenten liggen immers naast elkaar, en daardoor kunnen ze de zaak samen controleren.

De voorzitter : Als de minister deze gegevens overmaakt, zullen we die aan alle leden van de commissie overmaken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de consumptie van rivierpaling

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Verfaillie tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de consumptie van rivierpaling.

De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de vangst van rivierpaling gebeurt vooral in de Westhoek. Ik woon zelf in de Westhoek. Ik word van alle kanten en door allerlei partijen over deze aangelegenheid aangesproken. Er is ook al heel wat verschenen in de regionale pers over de kwestie van de rivierpaling. Er is momenteel zelfs een petitieactie aan de gang. U hebt die misschien al ontvangen.

Minister Vera Dua : Neen, nog niet, maar ik heb er wel al van gehoord.

De heer Jan Verfaillie : Dan zult u die heel binnenkort nog wel ontvangen.

Mevrouw de minister, ik ben natuurlijk geen specialist ter zake. Ik heb echter wel gehoord dat de PCB-norm die u vooropstelt, veel strenger is dan in de ons omringende landen. Ik heb ook in de krant gelezen dat er ondertussen al een ministerieel besluit zou zijn verschenen waarin staat dat vissers de rivierpaling niet meer mogen meenemen en consumeren. Ik heb in dit verband vooral een probleem met het feit dat Vlaanderen of België blijkbaar strengere normen hanteert dan de ons omringende landen.

Bovendien werd mij gemeld dat een aantal kanalen, rivieren en beken werden getest op die PCB-gehalten. Daaruit zou blijken dat het probleem niet zozeer in de Westhoek dan wel in de meer vervuilde streken gesitueerd zou zijn. In de Westhoek zou de waterkwaliteit al bij al nog meevallen, vooral op het vlak van de PCB's. Er zijn misschien een aantal andere problemen, maar toch niet op het vlak van de PCB's.

Mevrouw de minister, zijn er nog oplossingen mogelijk ? Klopt het dat die metingen vooral gebeurd zijn op meer vervuilde rivieren ? Met andere woorden, klopt het dat men eigenlijk geen metingen heeft uitgevoerd op de rivieren waar de palingvangst vooral gesitueerd is ? Bent u bereid om nieuwe metingen te laten uitvoeren vooraleer een definitieve beslissing te nemen ? Blijkbaar is er wel

al een definitieve beslissing genomen, maar ik wil toch vragen of dit eventueel nog kan worden herzien. Kunnen er nog nieuwe metingen worden uitgevoerd ?

Mevrouw de minister, de palingvangst in de Westhoek is heel wijdverspreid. Meer dan de helft van alle palingen die in Vlaanderen worden gevangen, worden in de Westhoek gevangen. Er zijn daar honderden, zoniet duizenden mensen die als hobby in het weekend of gewoon 's avonds hun lijntje uitwerpen. Ik herhaal dus mijn vraag. Kan deze beslissing eventueel nog worden herzien ? Wat is uw visie op deze kwestie ?

De voorzitter : De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes : Mijnheer de voorzitter, ik wil gewoon iets opmerken ter aanvulling van wat de heer Verfaillie heeft gezegd. Het water in het IJzerbekken blijkt toch wel degelijk behoorlijk vervuild te zijn door het gebruik van onkruidverdelgers.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer Verfaillie, er is een kaart beschikbaar met een overzicht van de plaatsen waar de metingen zijn uitgevoerd. Als ik me niet vergis, zijn die metingen echt wel verspreid over geheel Vlaanderen uitgevoerd. Als u wilt, kan ik u die kaart bezorgen. Daarop staan ook de verschillende waarden vermeld.

Ik heb zeer lang over deze zaak nagedacht en er zeer lang over gediscussieerd. Wat moeten we doen ? We stellen vast dat er hoge dioxinegehalten zijn. Er zijn de geldende normen. We hebben contact opgenomen met het Voedselagentschap voor advies. Die mensen daar hebben ons gesteund in ons voornemen om dat meeneemverbod in te stellen. Zelf had ik het eigenlijk liever 'teruggooiplicht' genoemd. Het komt wel op hetzelfde neer, maar psychologisch komt het misschien anders over.

Hoe dan ook, de discussie ging over de keuze tussen de volgende mogelijkheden. De eerste mogelijkheid was dat we gewoon een verwittiging zouden geven. In dat geval zouden we de vissers er gewoon op wijzen dat het ongezond was die paling te eten. De tweede mogelijkheid was een meeneemverbod. De derde mogelijkheid was een visverbod.

In overleg met alle mogelijke diensten en deskundigen werd gekozen voor de tweede mogelijkheid. Dit heeft in sterke mate te maken met de vaststelling dat paling een vis is die vervuiling enorm accumuleert doordat deze vissoort een hoog vetgehalte

Dua

heeft. Paling is ook een vis die constant in de bodem zit te woelen. Deze vis is dus echt een indicatorsoort voor vervuiling, en zeker voor PCB's.

Gezien de ernst van de vervuiling werden volgende visserijgerichte maatregelen genomen. In de eerste plaats is er een algehele ontrading gekomen van de consumptie van paling en roofvis uit alle Vlaamse openbare wateren. Voorts is er een volledig meeneemverbod uitgevaardigd van paling afkomstig uit de Vlaamse openbare wateren. Elke gevangen paling moet onmiddellijk worden teruggezet.

De reactie daarop in visserijkringen is nogal verdeeld. Veel mensen vissen gewoon voor hun plezier. Als ze een paling vangen, zitten ze er niet mee in om die paling terug te gooien. Ze vissen gewoon voor de kick van het vangen. Andere vissers zijn het dan weer helemaal oneens met de genomen beslissing. Er zullen er dus nog wel zijn die de gevangen palingen meenemen. We kunnen uiteraard niet naast elke visser een politieman zetten.

Een volgende maatregel is een algemeen meeneemverbod van alle vis op een aantal waterlopen, die inderdaad niet in de Westhoek gelegen zijn. Voor het kanaal van Dessel over Turnhout naar Schoten geldt dat meeneemverbod vanaf de baan Beerse-Merksplas tot het sas voor de monding in het Albertkanaal. Voor de Laan geldt het verbod voor de volledige lengte. Voor de Maas is het vanaf de weg naar het toeristisch voetveer Rotem-Grevenbricht tot de autosnelwegbrug E314. Ook voor een gedeelte van het kanaal van Bocholt naar Herrentals is er een verbod. Ten slotte geldt het verbod ook voor de volledige lengte van het kanaal naar Beverlo.

Op de vijf hierboven genoemde plaatsen werden dermate verontrustende PCB-gehalten gevonden dat er echt maatregelen nodig waren. Die PCB-gehalten werden ook teruggevonden in andere vissen, die normaal gezien minder accumuleren. Daarom hebben we op die plaatsen een algemeen meeneemverbod ingevoerd. Dit impliceert dat elke gevangen vis onmiddellijk in het water moet worden teruggezet en dat het gebruik van een leefnet of aasvisjes hier verboden is. Op deze vijf sites worden ook borden geplaatst waarop het meeneemverbod van alle vis wordt aangegeven. Voor hengelvijzen kan eventueel een afwijking op het verbod van leefnet op deze vijf sites worden aangevraagd bij de afdeling Bos en Groen.

Als verantwoordelijke voor de politie en de bewaking van de riviervisserij zal de afdeling Bos en Groen instaan voor de bebording op deze vijf waterlopen om de hengelaars op de hoogte te brengen. Binnenkort zal aan elke visser een brochure worden opgestuurd met extra uitleg over de vastgestelde vervuiling en de genomen maatregelen. Er is ook uitgebreid overleg geweest met alle verenigingen. Die zijn al gecontacteerd. De mensen weten dus waarover het gaat.

Nog een maatregel is het verbod op het gebruik van fuik en kruisnet in de Maas en in de onbevaarbare waterlopen van Oost- en West-Vlaanderen. Omdat in Oost- en West-Vlaanderen met deze methodes enkel paling mag worden gevangen, werd een verbod uitgevaardigd op het gebruik van fuiken en kruisnet in deze provincies. In de Maas worden sowieso sinds jaren geen fuiken meer gezet.

Het gebruik van fuiken in de Schelde stroomafwaarts Antwerpen is voorlopig nog wel toegelaten. Aangezien men hier wel andere soorten mag vangen – bot, tong, enzovoort – blijft deze methode toegelaten. Er is echter wel een meeneemverbod voor de gevangen palingen.

De tweede, derde en vierde maatregel werden genomen bij ministerieel besluit van 19 april 2002 en werden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 25 mei 2002. Dit besluit is geldig tot eind 2005 en zal tegen die datum geëvalueerd worden. De meetcampagnes gaan ondertussen wel door.

Vorig jaar, of twee jaar geleden, hebben we het eerste duidelijke signaal gekregen dat er een probleem was. Daarop hebben we de meetplaatsen sterk uitgebreid. Nu zal er nog een intensiever onderzoek gebeuren.

Het verbod op het uitzetten van pootpaling werd ingesteld in 1999 toen de eerste resultaten van het meetnet naar pollutanten in paling bekend werden gemaakt. Dat is dus niet nieuw. Het uitzetverbod blijft voor onbepaalde tijd gehandhaafd. Het is echter wel toegelaten om glasaal uit te zetten.

Het verbod om pootaal uit te zetten is er gekomen omdat deze paling vaak zelf gecontamineerd is. Dikwijls is die paling uit het buitenland afkomstig, bijvoorbeeld uit Nederland, waar men eveneens te kampen heeft met een serieuze vervuiling van waterbodems. Bovendien is in 1999 gebleken uit een onderzoek naar een beperkt aantal loten handelspaling – zowel gekweekte als ingevoerde paling – dat de helft van de geanalyseerde paling boven de

Dua

norm voor PCB's zat, alhoewel het dus wel beperkt was.

Het meeneemverbod voor paling is van kracht tot en met 31 december 2005.

Hoe zit het met de concrete oplossingen? Alle genomen maatregelen zullen sowieso geëvalueerd worden. Zodra de waterbodems- en waterkwaliteit het toelaten, zal uiteraard overwogen worden het meeneemverbod voor paling op te heffen, zodat paling opnieuw kan worden geconsumeerd. Uit het onderzoek is gebleken dat paling in zijn opgroefase in de rivieren zeer honkvast is, zodat er een relatie bestaat tussen de vervuiling van de waterbodem en de vervuiling van de paling zelf.

Wat betreft de sanering van het slib van de vermelde waterlopen, kan ik stellen dat de meeste van deze waterlopen niet onder mijn bevoegdheid vallen, maar wel onder die van de minister van Mobiliteit en Openbare Werken. Enkel de Laan valt voor een stuk onder mijn bevoegdheid.

Er zijn, wat de verschillende kanalen betreft, al plannen gemaakt. Volgens mijn informatie zouden de plannen tot ruiming het meest concreet zijn voor het kanaal van Dessel naar Schoten. Ik kan minister Stevaert nog eens vragen een overzicht te geven van de geplande ruimingen. Er loopt dus wel een ruimingsplan, want het probleem is werkelijk algemeen verspreid in Vlaanderen.

De Laan is geheel in het beheer van de afdeling Water. De mogelijkheden van ruiming worden momenteel bekeken, maar uiteraard dient de bron van verontreiniging te worden weggenomen. Mijn diensten melden me dat een deel van de verontreiniging hier ook afkomstig is van Wallonië, en dat er dus ook een samenwerking met dit gewest noodzakelijk is.

Het grote probleem is het volgende. We plannen waar er ruimingen moeten gebeuren in functie van overstromingsgevaar, sanering en doortocht van water. We moeten er natuurlijk wel voor zorgen dat ruiming een effectieve maatregel is, want we mogen door een plaatselijke ruiming het overstromingsgevaar op andere plekken niet verhogen. We moeten er ook voor zorgen dat er geen bijkomende vervuiling is, want anders dweilen we gewoon met de kraan open.

Er is nu een planning van de prioritaire ruimingen in functie van de vervuilingsgraad. Het zal echter

nog een hele tijd duren vooraleer de Vlaamse waterbodems effectief gesaneerd zullen zijn. Dat is een spijtige zaak voor de vissers, die er uiteindelijk niets mee te maken hebben. In die zin vind ik dat dus ook absoluut geen plezante maatregel.

De voorzitter : De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik meen toch begrepen te hebben dat de metingen zeker niet in de Westhoek geconcentreerd zijn.

Minister Vera Dua : Volgens mij gebeuren de metingen verspreid over geheel Vlaanderen. Ik zal u de kaart bezorgen.

De heer Jan Verfaillie : Meer dan de helft van de palingvangst in Vlaanderen is net in de Westhoek gesitueerd. Die mensen zitten echt met een probleem. Misschien blijkt uit de kaart dat het meetnet in de Westhoek niet verfijnd genoeg is. Mogelijk kunnen dan in de Westhoek nog een aantal extra metingen gebeuren om na te gaan of in die streek het meeneemverbod kan worden opgeheven. Nadat ik de kaart heb ontvangen, kunnen we misschien nog eens verder van gedachten wisselen over deze zaak.

Ik wil ook nog even doorgaan op de opmerking van de heer Maes. Ik heb dat ook vernomen via de pers. Het gaat om één welbepaald product.

Mevrouw Isabel Vertriest : Atrazine.

Minister Vera Dua : Het wordt gebruikt in de maïs-teelt.

De heer Jan Verfaillie : Er wordt gesteld dat dit vooral van de landbouw afkomstig zou zijn. Uit informele contacten heb ik gisteren echter vernomen dat die metingen gebeurd zijn in mei van vorig jaar. Toen was er nog geen maïs gezaaid als gevolg van de zeer slechte weersomstandigheden. De landbouwers hebben maar in juni maïs gezaaid. Ze gebruiken atrazine ook pas vanaf het moment dat ze maïs zaaien. Er werd me wel gezegd dat atrazine nog veel wordt gebruikt door gemeentebesturen en particulieren, en vooral ook door de spoorwegen. Het zou zeer intensief gebruikt worden op het spoorwegnet. Men mag dus zeker niet vooral de schuld bij de landbouw leggen voor de vervuiling met dat product. Het wordt ook elders gebruikt.

Minister Vera Dua : Het schoonmaken van de installaties kan ook een zeer nadelige invloed hebben.

De heer Jacky Maes : We moeten ook niet altijd onmiddellijk met een beschuldigende vinger in een bepaalde richting staan wijzen. Het belangrijkste feit is dat die vervuiling er inderdaad is. Het IJzerbekken is niet meer wat het zou moeten zijn. Dat zorgt ook voor problemen voor het Blankaartdomein.

De heer Jef Van Looy : Atrazine komt in de handel in twee formuleringen voor. Eerst en vooral komt atrazine in zeer hoge concentraties voor in totaalherbiciden. Voorts komt atrazine in zeer lage concentraties voor in onkruidverdelger voor gebruik tussen andere planten.

De landbouwers gebruiken de vorm met lage concentraties. Gemeentebesturen en openbare bestu-

ren – en ook de NMBS – gebruiken de vorm met hoge concentraties. Als rekening wordt gehouden met het gehalte aan actieve stof, kan men dus nog wel eens voor verrassingen komen te staan.

Mevrouw Isabel Vertriest : Atrazine blijft jarenlang in de bodem zitten. Het argument dat het pas in juni wordt gebruikt en daarom niet kan zorgen voor de hoge concentraties bij metingen in mei, is dus niet geldig. Die stof is zeer persistent in de grond.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.43 uur.*
